

Když se nedaří

Zkušenost nám říká, že k nehodě může dojít kdykoliv a je tedy vhodné mít plán, jak se v takové situaci zachovat, aby byly následky co nejméně závažné. Zákazníci potápěčských center, stejně jako zaměstnanci, profesionální potápěči a lidé, kteří se náhodou ocitnou na blízku a konec konců i podnikatelské aktivity související s potápěním jsou potom v ohrožení.

Akční plány pro případ nouze (Emergency action plans - EAPs) jsou nezbytným nástrojem pro profesionální potápěče a zprostředkovatele ponorů. Tyto plány poskytují informace potřebné v případě, že dojde v průběhu potápění k nehodě, i když je pravda, že mohou pomoci hlavně při obvyklých situacích během běžných ponorů a pokud nastanou očekávatelné problémy. Komplexní nouzové akční plány se musí zabývat rozmanitými situacemi a ve skutečnosti jen málokdo pozná, zda je nouzový akční plán správně sestaven a skutečně účinný, to znamená, že akční plány dokáže kontrolovat a schvalovat jen odborník.

Tento článek popisuje základy vytváření účinného a praktického záchranného postupu, který má pomoci zmírnit následky nehod spojených s potápěním. První věc, kterou si musíme uvědomit, je kde k nehodě s největší pravděpodobností dojde.

U různých potápěčských středisek a potápěčských profesionálů, ale i v rozmanitých oblastech, kde se ponory odehrávají, se setkáváme s různými typy nebezpečí. Proto je třeba důkladné analýzy, abychom mohli rozpoznat skutečná rizika. Uvádíme seznam alespoň základních možných nebezpečí, který by měl napomoci určit oblasti, kterým je třeba se věnovat.

- **V potápěčském středisku:** požáry; výbuchy vysokotlakých nádob, plynojemů nebo nádrží s nebezpečnými kapalinami; kontakt s rizikovými chemikáliemi a materiály; zranění po zásahu elektrickým proudem; sociální nepokoje, nebo jiné ohrožení agresivními jedinci.
- **V bazénu a ve výcvikových prostorech:** kontakt s nebezpečnými látkami (jako je chlor); zdravotní problémy (včetně chronických problémů, kterými zákazník trpěl již před příchodem do střediska); zranění (při uklouznutí, potápění, pádu, nebo zvedání těžkých břemen); utonutí.
- **V průběhu potápění:** zranění lodním šroubem, žebříkem, při uklouznutí, těžkým předmětem, nebo zranění při ponoru; setkání s nebezpečnými podmořskými živočichy nebo rostlinami; ztráta potápěče; utonutí; zdravotní problémy vyžadující ošetření; rizika při vstupu a výstupu z vody při ponoru, především v případě kamenných pláží, obtížně přístupných jeskyní nebo jezer.
- **V průběhu přepravy** (na souši, či po vodě): požáry; nevládné počasí; převrhnutí lodi; ztráta osob nebo omezení jejich schopností; nehody při vyplouvání; silniční nehody; únos plavidla, nebo vozidla.

Kromě nejběžnějších očekávatelných rizik se mohou vyskytnout rovněž problémy, které jsou sice méně pravděpodobné, nicméně přesto je třeba na ně myslet a být připraven. Mohou se vyskytnout ve výše zmíněných situacích, nebo i jinde:

- ztracený, unesený, nebo zraněný host potápěčského střediska
- neočekávané, nebo násilné chování hosta, návštěvníka, nebo zaměstnance
- náhlé zhoršení zdravotního stavu, nebo příhoda vyžadující zdravotnickou pohotovost
- trestná činnost, uvěznění, smrt, nebo vražda hosta, nebo zaměstnance

Je důležité, aby při tvorbě nouzových plánů v konkrétní geografické oblasti byla vždy zvážena dostupnost a spolehlivost místních záchranných zdravotnických a právních služeb.

Vyjmenováním těchto rizik a oblastí, kde může k nehodám dojít, se snažíme inspirovat potápěčské obchody a samostatně výdělečně činné profesionální potápěče, aby se zamysleli hlouběji nad svými nouzovými plány.

Nebezpečí nelze zcela eliminovat, ale s lepšími znalostmi, pochopením a dobrou přípravou můžeme snížit míru nejistoty a lépe se vyrovnat s následky nehod, se kterými se můžeme setkat.